

Plán rozvoje čtenářské gramotnosti (školní rok 2025/2026)

1. Definice čtenářské gramotnosti

Čtenářská gramotnost je schopnost porozumět psanému textu, pracovat s ním, přemýšlet o něm a využívat jej v různých životních situacích. Nejde pouze o techniku čtení, ale i o porozumění obsahu, rozvoj kritického myšlení, tvořivosti a schopnosti vyjádřit vlastní názor.

2. Cíle rozvoje čtenářské gramotnosti

- Rozvíjet techniku čtení – plynulé, správné a s porozuměním.
- Podporovat čtenářské návyky – vést děti k pravidelnému čtení.
- Učit porozumění textu – vyhledávání informací, rozpoznání hlavní myšlenky, práce s ilustracemi a obsahem.
- Rozvíjet slovní zásobu a vyjadřovací schopnosti.
- Podporovat čtení s emocí a prožitek – rozvoj fantazie, empatie, hodnot.
- Rozvíjet kritické a tvořivé myšlení – práce s otázkami, vlastní interpretace.

3. Úkoly učitele

- systematicky zařazovat čtenářské aktivity do výuky všech předmětů, nejen českého jazyka,
- motivovat děti k vlastnímu čtení a seznamovat je s různými žánry,
- spolupracovat s rodiči – doporučovat knihy, zapojit je do společného čtení,
- pravidelně sledovat čtenářský pokrok žáků a poskytovat zpětnou vazbu,
- vytvářet podnětné prostředí – třídní knihovničky, čtenářské koutky.

5. Očekávané výsledky

- Žáci čtou pravidelně a s porozuměním, dokáží mluvit o přečteném.
- Umí vyhledat hlavní myšlenku a klíčové informace.
- Mají bohatší slovní zásobu a lepší vyjadřovací schopnosti.
- Rozvíjejí pozitivní vztah ke knihám a čtení.

6. Plánované akce

- Prohlídka knih ve školní knihovně, příprava knihovny ve třídě
- Návštěva obecní knihovny, beseda s knihovnicí
- Čtenářský jarmark – (spolupráce ZŠ a MŠ) - ukázky přečtených vlastních knih a zpracování čtenářských deníků, individuální rozhovory mezi žáky o knihách u stolečků (starší žáci si tuto aktivitu samostatně připraví pro žáky 1. a 2. ročníku)
- Čtenářské dílny

- Recitační soutěž
- Vyhodnocení celoročních čtenářských soutěží a předvedení čtenářských deníků.
Průběžně - čtenářské deníky, práce s dětskými časopisy, spolupráce s Klubem mladých čtenářů, doporučená četba, výběr knih pro společnou četbu, putovní kniha, hry a soutěže, kulturní vystoupení pro veřejnost.

Návštěva Městské knihovny ve Vítkově – dle aktuální nabídky.

Aktivita na rozvoj čtenářství ve školní družině

- Odpolední odpočinek s pohádkou
- Knihovnička ve školní družině (knihy a dětské časopisy) – donášení vlastních knih
- Březen – měsíc knihy ve ŠD
- Projektové dny ve ŠD (Košík plný zdravých dobrot, Halloween, Čarovná moc Vánoc – zvyky a tradice, Masopust, Velikonoce, Svatojánská kouzla, Cestujeme po ČR) – zjišťování nových informací, zajímavosti
- Čtení v rámci preventivního odpoledne – Ponožkový den, Slabikář slušného chování, Jak se správně chovat, Zdraví a zdravý životní styl, Zásady stolování, Den Země, Já chodec a já cyklista

Minikoutky - mezinárodní a světové dny:

8. 9.	Mezinárodní den gramotnosti
21. 11.	Světový den pozdravů
21. 2.	Mezinárodní den mateřského jazyka
21. 3.	Světový den poezie
31. 3.	Noc s Andersenem

SOUHRN ZÁKLADNÍCH PODMÍNEK PRO ROZVÍJENÍ ČTENÁŘSTVÍ

1. Nikdo ve škole nepovažuje čtení za ztrátu času, dospělí jsou modelem čtenáře.
2. Čas - dostatek, pravidelnost, četnost: Žáci mají dostatek času na čtení přímo ve škole, čas je čtení věnován pravidelně a s dostatečnou frekvencí.
3. Předčítání: Žákům se ve škole často předčítá i tehdy, když už sami umějí číst.
4. Dostupnost knih a textů: Prostředí je naplněné různorodými knihami a texty, které jsou snadno dostupné.
5. Vlastní volba: Žáci si mohou vybírat knihy a texty podle vlastní volby.
6. Četba celých textů: Žáci čtou celé knihy, ne jen ukázky nebo úryvky.
7. Příležitost pro čtenářskou odezvu a sdílení: Žáci mohou bezprostředně sdílet osobní dojmy z četby.
8. Čtení je propojeno se psaním: Žáci písemně reagují na přečtené (osobní záznamy z četby). Žáci se učí textům rozumět i tím, že je sami vytvářejí (produktivní psaní).

9. Učitelé umějí čtení vyučovat: Ovládají čtenářské strategie pro porozumění textu, umějí je modelovat a vyučovat, ovládají metodu hlasitého přemýšlení, poskytování popisné zpětné vazby a korektivní zpětné vazby, umějí vést žáky k výběru textu.
10. Učitelé čtou: Učitelé znají knihy, které mohou zaujmout jejich žáky. Umějí žákovi doporučit vhodnou knihu. Sledují novinky.

Odkazy:

- „Čtenářská gramotnost jako vzdělávací cíl pro každého žáka“ - http://www.csicr.cz/html/CGvzdelavaci_cil/html5/index.html?&locale=CSY&pn=1
- Projekt Čtení pomáhá - <http://www.ctenipomaha.cz/>
- Čtenářská gramotnost a projektové vyučování - <http://www.ctenarska-gramotnost.cz/kategorie/ctenarska-gramotnost/cg-tipy>
- Významné a mezinárodní dny - <http://svatky.centrum.cz/svatky/vyznamne-dny/>
- <https://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/446/CO-JE-CTENARSKA-GRAMOTNOST-PROC-A-JAK-JI-ROZVIJET.html/>
- <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/449/CTENARSKA-GRAMOTNOST-A-VYUKOVE-AKTIVITY-V-CESKYCH-SKOLACH.html/>

28. 8. 2025

Gabriela Grodová